

Pod podlahou

Instalace "Uvnitř" Pavlíny Komoňové je v mnohém jiná než její předchozí práce. Přestože dále rozvíjí motivy tělesnosti, vlastního prožívání a jejich sochařského znázornění, tato práce nabývá komplexnosti a větší rafinovanosti i mnohosti ve způsobech jejího čtení. Pavlína vybuodovala ve sklepení slavkovského zámku rozměrnou instalaci, která se na první pohled jeví jako pouhá hra s prostorem a vytyčeným pohybem v něm. Dva dřevěné, pozvolna se zvyšující můstky, připomínající molo, vedou diváka chodbou, evokující lehce Naumanovu Corridor installation, 1970 (zatímco jedna z chodeb nabízí pohodlný průchod, druhá, plynule navazující, se klaustrofobicky zužuje a stává se prodlouženou pastí) nebo pohyblivé můstky a falešné podlahy Olafura Eliasona v instalaci Notion Motion, 2005. Pavlínina práce je ale daleko víc o tom, co na první pohled vidět není a co ani po delším zkoumání a setrvání v prostoru divák není schopen jasně identifikovat či pojmenovat. Nachází se stlačená v místě, které spojuje obě chodby (a můstky), na čtverci podlahy, který se pod divákem lehce zhoupne a nenápadně pronikající párou mezi podlahovými prkny naznačuje, že se pod zdánlivě solidně působící podlahou děje něco neobvyklého. Zvědavým pohledem skrze škvíry v prknech by bylo možné zjistit, že podlaha zakrývá jemně rozčeřenou vodní hladinu, nacházející se pod ní, jasně určená ale znesnadňuje tma, která je koncentrovaná nejvíce právě v těchto místech. Pavlína nebuduje site specific instalaci, která by měla upozornit či naopak upozadit konkrétní dispozici prostoru. Přesto je umístění práce přesně a citlivě zvoleno, tak aby se nenacházela na otevřeném prostranství, ale v hůře dostupné, uzavřené a potmělé části prostoru. Vodní kapsa, skrytá nádrž, objem tekutiny izolované pod podlahou má za úkol vyplnit jakýsi pomyslný vnitřek. Přestože nám Pavlína dovozuje přiblížit se mu není do něj možné vstoupit ani nahlédnout. Není jasné, zda jsme už chodbami vstoupili do obří architektury těla (jako je tomu v útrobách sochy Niki de Saint Phalle) nebo se nacházíme zatím jen u zaklopeného vstupu, v jakémsi předsálí. Tělo jako nádoba či schránka, tělesný koloběh přijímání a vyměšování, vnitřní a vnější prostor, izolovanost a rovnováha, beztvorost a její ohraničení, jsou řadou asociací, vynořujících se v konfrontaci s Pavlíninou prací.

Instalaci "Uvnitř" Pavlíny Komoňové hodnotím jako velký posun v její dosavadní tvorbě. Přestože je název instalace příliš doslovný a přitom právě on by mohl instalaci zpřesnit a zásadním způsobem posilnit v jejím vyznění a přestože je tato práce jen prvním krokem k cílenějšímu otevření vlastních témat a hledání jejich uměleckých řešení, ráda navrhuji práci Pavlíny Komoňové ke kladnému hodnocení.

Eva Kořátková

